

OPGAVE | DA LYNET SLOG NED I DOMKIRKETÅRNET, 1642 (I)

Fra Svend Åge Madsens Aarhus-roman „Syv aldres galskab“, side 11-13 (1994)

„Han går bag Klosteret, skarnet sejler, snart er hans strømper ikke bare gennemblødte, men gennemmøgede. Videre af Volden for at undgå Borgporten, som ikke vil være til at passere i dette føre.

Endnu et lynglimt som fanger ham på vejen, minder ham om drømmen. Kirketårnet stod i flammer, og dog undlod han at ile til hjælp, fordi en pige, måske var det hans egen Vera som var blevet ung, var i ildsvåde og havde hjælp behov. Hele tiden, i den dunkle drøm, mens han bestræbte sig på at redde pigens liv, vidste han at han forsømte noget større, noget vigtigere.

Skønt det nu var mere end et år siden at lynet slog ned i spiret, havde han stadig mareridt hvori han genoplevede hændelsen. Men dette var anderledes. Denne gang vidste han at det var sket igen. Han følte sig seende, han, som tumlede afsted i mørket, snublede, trådte i pytter og skarndynger, stødte sig, famlede sig til rette igen, våd, drivende våd, i mørket, kun oplyst af de blændende lynglimt, han følte sig seende. Han, den ynkelige, som skred ud i en stinkende klat og var så nær ved at falde pladask, at han måtte støde det ene knæ i jorden for at redde sig, han vidste at han var kaldet. Han havde, i feberdrømmen, set lynet slå ned i kirketårnet. Det var blevet ham givet, han, gamle unyttige stakkel, at redde Guds hus fra undergang, at frelse den prægtige bygning fra ødelæggelse, at standse ildens hærgen. Så havde der dog været en mening med al elendigheden, med smerten og fortvivlelsen. Så havde selv denne smertensnat, som han nær havde forbandet og ønsket forbi, haft sin mening, om han blot nåede tidsnok frem.

Meget tyede på det. For da han rundede hjørnet og havde frit udsyn til spiret, var flammerne endnu ikke at se. End ikke da han passerede rådstuen, hvortil det skændige barnelig var bragt – den tanke var faldet ham ind at lynnedslaget kunne være Guds straf for den uhyggelige misgerning – end ikke da var ilden at se.

Foran kirkedøren snublede han over et svin, som højt hvinende styrtede væk. Mørket, pløret, hund og svin, hvad blev det tredje?

Efter at have tørret det værste snavs af sine klæder, låste han sig ind, og snusede kraftigt. Der mødte ham kun den velkendte lugt af træværk, af de rådnende salige kroppe der for nylig var blevet begravet under kirkegulvet, af tjære og fugtige sten, den gode, hjemmевante lugt uden mindelser om røg.

Skønt han havde slidt disse trapper ned dag efter dag, år efter år, og troede han kendte hvert eneste trin, havde hans hastværk nær bragt ham til fald. Rotten som han havde trådt på, peb, skreg, og trak den faste grund vær under ham, så han kun reddede sig takket være det faste greb, der hang i midten.

Undervejs var han nær ved at miste åndepustet, men fortsatte dog til han svimmel stod på den øverste afsats. Han følte næsten skuffelse over at være nået frem før ilden. Han lyttede, men der var kun regne. Han snusede, men der var kun den friere luft som hørte til oppe i højden. Han så, men der var kun det tunge, mørke bygningsværk, intet glimt af ild.

Al den styrke han havde samlet, forlod ham da der ikke var brug for den. Han segnede sammen, måtte hage sig til glughullets murkant. Rygsmerterne var vendt tilbage. Feberen bankede bag hans pande. Alligevel ingen mening. Alligevel ingen grund til denne lidelsesvandring. Alligevel var også denne elendighedsnat forgæves. Måtte han se! Måtte han se, om end kun i et nu, måtte mørket ophæves.

I det samme, som et svar på hans bøn, et lynglimt, fulgt af et tordenbrag, der fik tårnet til at vibrere, og efterlod den store klokke syngende.

Han, tordensønnen, så sig vagtsomt omkring. Stadig intet tegn på ild. Han humpede hen, strømperne så fyldt af snavs at de knap kunne bøjes, humpede hen og lagde hånden til den store klokke, opfangede dens svingninger. Klokken som han ville have sat i gang for med dens kimen at vække byen, det øjeblik han opdagede ilden. Men stadig intet tegn på ild.

Igen et glimt, fulgt af tre brag. Som forplantede sig til klokken.

I det samme åbnede himlen sig for ham.

Bogstaveligt, åbnede sig. Et lysskær. Ikke et lyn, et kraftigt lysskær, fra himlen, som tog imod, som lukkede sig op for ham. Himlen som lyste og åbnede sig.

Og da hans øjne havde vænnet sig til skæret, begyndte han at se. ...

OPGAVE | DA LYNET SLOG NED I DOMKIRKETÅRNET, 1642 (2)

Fra Svend Åge Madsens Aarhus-roman „Syv aldres galskab“, side 11-13 (1994)

OPGAVE

- Hvordan beskrives Aarhus i 1600-tallet som sted? Hvilke detaljer og sanses-beskrivelser lægger I mærke til?
- Find i udstillingen de steder, der beskrives i romanuddraget
- Vi har også en samtidig kilde, Rasmus Pedersen Thestrup (1588-1656), der i sin stambog fortæller om livet i Aarhus og dengang lynet slog ned i domkirken. Hvor kan du finde dette i udstillingen Aarhus Fortæller?

KILDE

„Stambogen“ Rasmus Pedersen Thestrup (1588-1656)

28 v. (Anno 1642 den 24. maj brende spesen paa dombkierchen och klokkerne her sammesteds aff liunjld).

28 v. (År 1642 den 24. maj brændte spidsen på domkirken og klokkerne her samme sted af lynild).